

Nordjylland

Modstanden mod vindmølle- og solcelleparker i deres nærområde. Men der er en særlig forklaring - og den har intet med selve energikilden at gøre

En ny undersøgelse viser, at størstedelen af nordjyderne er villige til at acceptere nye vindmølle- og solcelleparker i deres nærområde. Men der er en særlig grund til, at modstanden alligevel opstår, forklarer ekspert - og den har intet med selve energikilden at gøre

Af Julian Drud Sørensen
jds@dnmh.dk

og Christian Made Hagelskjær
cmh@dnmh.dk

NORDJYLLAND: De må gerne være her. Bare ikke i min baghave.

Sådan lyder fortællingen ofte, når det handler om opførelsen af nye grønne energianlæg.

Stort set alle er enige om nødvendigheden af den grønne omstilling, og der er heller ikke nogen vej udenom: I 2030 skal Danmark producere fire gange så meget strøm med solceller og vindmøller på land, som det er tilfældet i dag. Og i 2050 skal udledningen af drivhusgasser være ikke-eksisterende. Alligevel bliver det hurtigt kompliceret, når det skal besluttes, hvor energikilderne - for eksempel vindmølleparkerne - skal placeres.

Uenighederne har også udspillet sig flere steder i Nordjylland, der har fire tilfælde i top-10 over kommuner med flest vindmøller: nemlig Thisted Kommune, Aalborg Kommune, Jammerbugt Kommune og Hjørring Kommune med henholdsvis 178, 151, 142 og 125 vindmøller.

Stor opbakning

Men måske er velviljen blandt borgerne større, end man umiddelbart regner med.

Faktisk er 77 procent af

nordjyderne "mest for" opstilling af solcelleparker i deres nærområde. Når det gælder vindmølleparker, er opbakningen dog en anelse mindre: 62 procent.

Det viser en ny Panel Nordjylland-undersøgelse, som Jysk Analyse har foretaget for Det Nordjyske Mediehus.

Ifølge Kristian Borch, der er professor i energiplanlægning ved Aalborg Universitet, er tallene på ingen måde overraskende.

- Vi ved, at danskerne grundlæggende bakker op om den grønne omstilling og synes, at vindmølleteknologien er god. Det er ovenikøbet en teknologi, der er udviklet i Danmark, og som også er en stor eksportvare, siger han.

Gift for demokratiet

Alligevel er modstanden ofte massiv, når planerne bliver konkrete. Men den bundner ikke i en modvilje mod selve energikilderne, forklarer Kristian Borch. Den handler om noget helt andet.

- Problemet ligger i beslutningsprocesserne. Hvis borgerne ikke er en del af dem, oplever de, at de ikke får noget ud af projekterne, og så opstår modstanden, siger han og fortsætter:

- Det er enormt nedbrydende i et demokrati, fordi det ødelægger borgernes tillid til myndighederne. Derfor er den manglende inddragelse og det manglende ejerskab i forhold til den grønne omstilling gift for demokratiet. For så bliver borgerne modspillere i stedet for medspillere.

Derudover mener Kristian

Borch, at mange kommuner simpelthen underprioriterer området. Hvis det stod til ham, burde det være et krav, at alle kommuner i samarbejde med borgerne udformede en strategisk energiplan - og gjorde den til en del af deres samlede kommuneplan.

Kørt ud på et sidespor

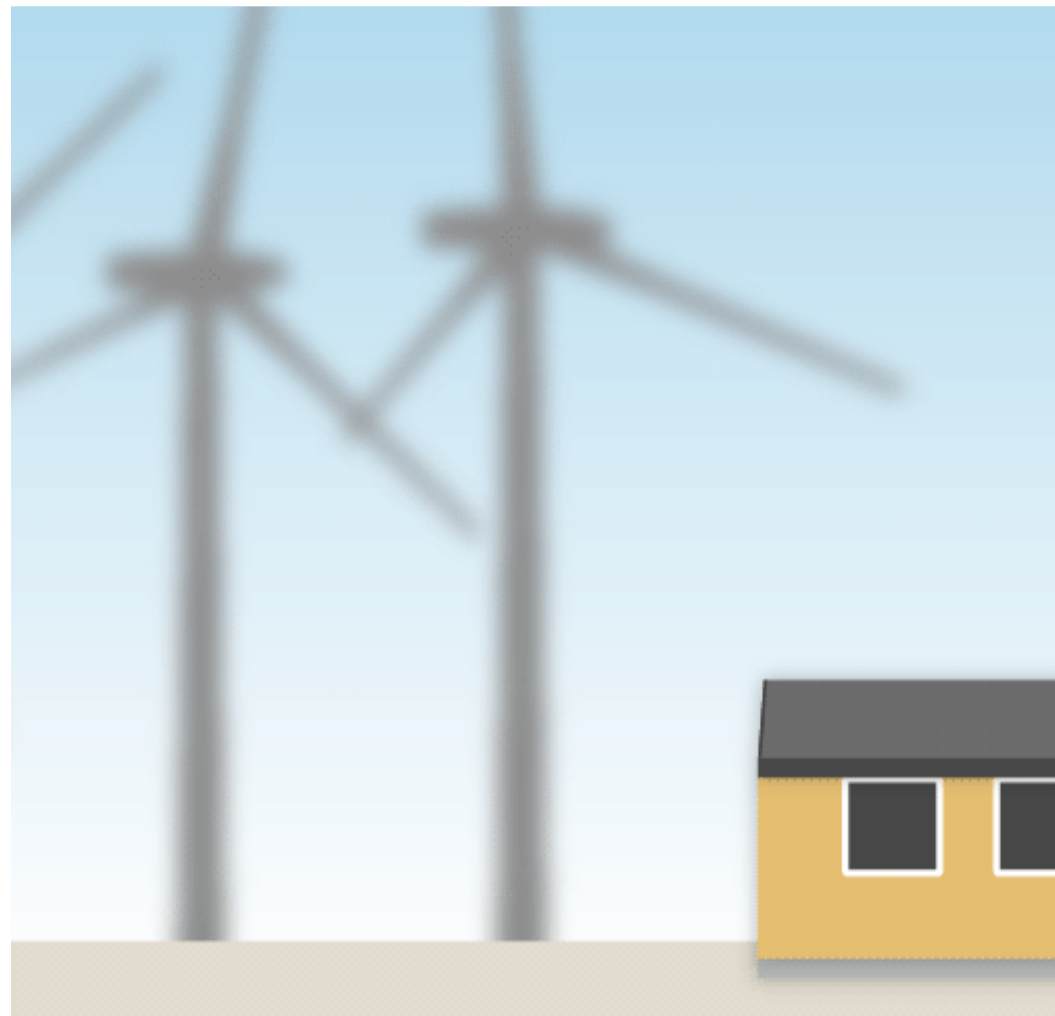
Men det er langt fra tilfældet. I stedet sker det ofte, at borgerne bliver kørt ud på et sidespor, fordi planlæggerne allerede har truffet beslutningerne, inden de vender blikket mod borgerne, forklarer Kristian Borch, der derfor mener, at det er altafgørende med en tidlig inddragelse.

- Kommunerne skal være åbne og ærlige fra begyndelsen. De skal fortælle borgerne, hvad et nyt energianlæg konkret vil betyde for deres lokalområde. Og de skal ikke mindst fortælle om potentialerne.

Han understreger dog, at der er kommuner - for eksempel Middelfart Kommune - der rent faktisk mener det, når de siger, at borgerne skal inddrages i beslutningerne. Men kigger man på hele landkortet, står det sløjt til, mener han.

Manglende kompetencer

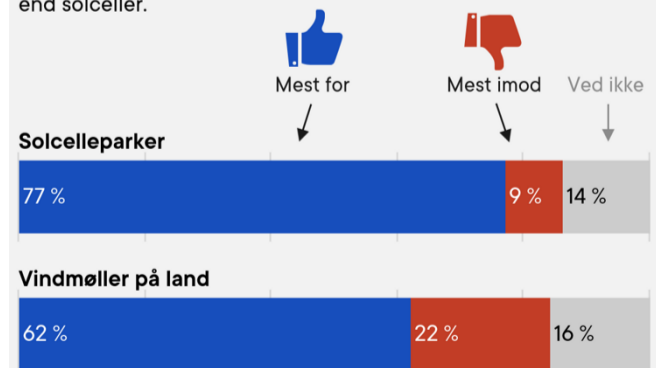
- Nogle steder er man begyndt at vågne op. Men i mange kommuner har man outsourcet den grønne omstilling til private aktører - og gjort sig selv til ekspeditionskontorer, hvor man ikke kan håndtere opgaverne, fordi man ikke har kompetencerne, siger Kristian Borch og fortsætter:

- De kommuner, der gør det godt, sørger for, at forvaltningen har de rette kompetencer. Ikke kun de tekniske, som man får med landmålerne, ingeniørerne og landskabsarkitekterne, men også de sociale. Det kræver meget af kommunerne, men jeg synes også, det er på tide, at der sker noget. De er der jo for at servicere borgerne - ikke for at træffe beslutninger hen over hovedet på dem.

Mange siger ja til vindmøller i nærområdet

En stor del af nordjyderne er mere for end imod vedvarende energi tæt på bopælen. Vindmøller er dog mere upopulære end solceller.

Er du mest for eller mest imod opstilling af solcelleparker/vindmøller på land i dit nærområde? Det vil sige i en radius af op til 5-10 kilometer fra din bopæl.

PANEL
NORDJYLLAND

Tallene er fra Panel Nordjylland - et telefonrekrutteret webpanel - og er indsamlet i perioden 27. april til 9. maj 2022. 1478 repræsentativt udvalgte nordjyder har deltaget i undersøgelsen. Kilde: Jysk Analyse. Grafik: Christian Made Hagelskjær

Øller har len har øre

FAKTA

KRIGENS BETYDNING

■ En del nordjyder har ændret holdning til spørgsmålet om energianlæg i ens nærområde, efter at krigen i Ukraine brød ud i slutningen af februar.

Ifølge Panel Nordjylland-undersøgelsen er hver syvende blevet mere positiv over for vindmøller og solcelleparker. Til det siger Kristian Borch, der er professor i energiplanlægning ved Aalborg Universitet:

■ - For det første er det pinligt, at det er sådan en hændelse, der skal til, for at man vågner op. For det her er ikke nyt. Vi har længe vidst, at klimakrisen er her. Og vi skulle jo have været i gang for længe siden. Vi skulle have gjort os uafhængige af gas for længe siden, og vi skulle have udskiftet vores gamle vindmøller for længe siden. Men det er ofte kriser af den her type, der får politikerne - og borgerne - til at reagere.

Beach keeper Michael Nielsen ser til, at palmerne bliver plantet som planlagt.

Foto: Peter Jørgensen

Palmerne er plantet

Nu er sommeren her. Ihvertfald er Palmestranden i Frederikshavn klar til at tage imod gæster

Af Peter Jørgensen
redaktion@dnmh

FREDERIKSHAVN: Tirsdag begyndte kommunen igen at køre de lokale palmer ud på stranden. Og når palmerne er på stranden, betyder det, at sommeren er skudt i gang. - I år er det 19. sæson, og endelig blev det Store Palmemedag. Det er en dag, som jeg og mange andre har set frem til længe, siger Michael Nielsen, der er Beach keeper på Palmestranden.

Palmestranden er Frederikshavns bynære og børnevenlige badestrand med mange aktivitetsmuligheder og en nærmest sydlandske stemning. Her kan man slappe af i palmernes skygge, spille beachvolley eller nyde en lækker isvaffel fra Palmestrandens Ishus.

Beach keeper Michael Nielsen ser til, at palmerne bliver plantet som planlagt.

Foto: Peter Jørgensen

Det kan virke mærkeligt, at der står palmer på en strand i Frederikshavn. Men de har formålet at være en turistmagnet for Frederikshavn, da palmerne hvert år trækker tusindvis turister til

byen, men også lokale der gerne vil opleve den caribiske stemning strømmer til i sæsonen.

- Palmerne går i vinterhi i Frederikshavn Kommunes gartneri når temperaturen

bliver for lav, og vinden for hård. Palmerne bliver flyttet indenfor, hvor der - af klimahensyn - er en temperatur på seks grader, fortæller Brian Knudsen, væksthusgartner hos kommunen.

Der sker nye ting hvert år på den godt 600 meter lange Palmestrand.

I år er standen en smule smallere, og folk vil derfor opleve, at de 100 palmer står tættere.

- Vi havde tilladelse til at putte mere sand på, men det nåede vi ikke på grund af mange arbejdsopgaver. Men på den måde bliver der også mere hyggeligt og helt i Palmestrandens ånd, siger Michael Nielsen, der er sikker på, at det nok skal blive en fantastisk sommer med sol, varme og glade strandgæster.

Krig har fået hver sjette på andre tanker

En del nordjyder er blevet mere positive overfor solcelleparker og vindmøller på land på grund af krigen i Ukraine.

Er blevet mere positivt stemt

Har ikke ændret holdning Ved ikke

Solcelleparker

15 % 78 % 7 %

Vindmøller på land

14 % 79 % 7 %

Har du ændret holdning til opstilling af solcelleparker/vindmøller på land i dit nærområde, siden krigen i Ukraine brød ud?

PANEL
NORDJYLLAND

Tallene er fra Panel Nordjylland - et telefonrekrutteret webpanel - og er indsamlet i perioden 27. april til 9. maj 2022. 1478 repræsentativt udvalgte nordjyder har deltaget i undersøgelsen. Kilde: Jysk Analyse. Grafik: Christian Made Hagelskjær